

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

SIA "GelvoraSergel"
eAdreses informācijas sistēmā

Lēmums

Rīgā, 09.05.2022.

Nr. [..]

Par pārbaudē konstatēto un rājienu izteikšanu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) pamatojoties uz [..] (turpmāk – Datu subjekts) sūdzībās¹ sniegto informāciju, saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas² (turpmāk - VDAR) 57.panta 1.punkta “a” un “f” apakšpunktu un Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 4.panta pirmās daļas 1.punktu uzsāka pārbaudi (Lieta Nr. [..]) par SIA “GelvoraSergel” (turpmāk – GelvoraSergel) veikto Datu subjekta personas datu apstrādi, kuras ietvaros GelvoraSergel vismaz trīs reizes³ nodeva AS “Kredītinformācijas Birojs” (turpmāk – KIB) informāciju par Datu subjekta parādsaistībām, neskatoties uz to, ka minētās parādsaistības 20[...].gadā tika pilnībā dzēstas⁴.

No sūdzībās sniegtās informācijas izriet, ka Datu subjekts 20[...].gada [..]⁵ konstatēja, ka GelvoraSergel 20[...].gada [..] ir ievietojusi KIB datubāzē informāciju par Datu subjekta dzēstajām parādsaistībām un pie saistību statusa norādījusi “Neizpildīts”.

Datu subjekts ar 20[...].gada [..] e-pasta vēstuli lūdza KIB novērst nekorekti iekļauto informāciju, uz ko KIB atbildēja⁶, ka ir sazinājies ar GelvoraSergel un dati ir atjaunoti.

20[...].gada [..]⁷ Datu subjekts konstatēja, ka KIB datubāzē atkārtoti ir redzama nekorekta informācija, proti, pie parādsaistību statusa norādīts “Norakstīts izejot bankrota procedūru”, taču pie atlikušās summas atkal redzamas parādsaistības [..] *euro* apmērā. Atbildot uz Datu subjekta 20[...].gada [..].jūlija e-pasta vēstuli, KIB informēja⁸, ka ir pārsūtījis Datu subjekta iebildumus GelvoraSergel un Datu subjekta datus ir veiktas korekcijas – dzēsts novecojis GelvoraSergel parāds, kā arī koriģēta parādsaistību atlikuma summa uz 0 *euro*.

¹ [..]

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

³ Izriet no Datu subjekta iesniegtajām KIB[...]

⁴ [..]

⁵ [..]

⁶ KIB [..]e-pasta vēstule

⁷ Datu subjekta [..]

⁸ KIB [..]e-pasta vēstule

20[...].gada [...] ⁹ Datu subjekts atkārtoti konstatēja, ka KIB datubāzē ievietota nekorekta informācija par Datu subjekta it kā neizpildītām parādsaistībām [...]euro apmērā. Atbildot uz Datu subjekta 20[...].gada [...]e-pastā izteikto lūgumu dzēst 20[...].gada [...]KIB datubāzē ievietoto ierakstu, KIB informēja ¹⁰, ka Datu subjekta kredītvēstures izziņā informācija ir atjaunota un tā būs redzama pēc 24 stundām no pēdējā pieprasījuma veikšanas.

Saistībā ar ierakstiem KIB datubāzē, Datu subjekts bija vērsies arī pie GelvoraSergel ¹¹, taču nesagaidot GelvoraSergel rīcību/atbildes, turpmāk Datu subjekts vērsās pie KIB.

[2] Pārbaudes ietvaros DVI aicināja ¹² GelvoraSergel un KIB sniegt informāciju par sūdzībās minētajiem apstākļiem.

No KIB sniegtā paskaidrojuma ¹³ izriet, ka visos trīs gadījumos Datu subjekta personas dati tika manuāli laboti no KIB puses (reaģējot uz Datu subjekta pieprasījumiem). Pirmajos divos gadījumos tika informēta arī GelvoraSergel, trešajā gadījumā, ņemot vērā, ka šāda informācija jau bija GelvoraSergel rīcībā, atsevišķi netika informēta.

Vienlaikus KIB informēja, ka kredītinformācijas lietotāji informāciju sniedz digitālā formātā, turklāt ar noteiktu regularitāti tiek sniegtas ziņas ne tikai par jaunajiem parādniekiem, bet atkārtoti par visiem parādniekiem (visas iepriekš sniegtās ziņas tiek precizētas un tiek iesniegtas “jaunā redakcijā”). Tā kā GelvoraSergel nebija veikusi ziņojamās informācijas labojumus savā pusē, atkārtoti tika iesniegta jau KIB dzēstā informācija par Datu subjekta parādsaistībām.

GelvoraSergel paskaidroja ¹⁴, ka attiecībā uz Datu subjekta personas datu apstrādi KIB un GelvoraSergel ir atsevišķi personas datu pārziņi. Personas datu apstrādi un informācijas KIB datubāzē atjaunošanu GelvoraSergel veic pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām un atbilstoši kārtībai, kas izriet no normatīvajiem aktiem, tostarp Kredītinformācijas biroju likuma (turpmāk – KBL) 11. un 12.panta pirmās daļas.

GelvoraSergel atlasa un apstrādā tikai aktīvās parādu lietas. Par lietām, kurās ir iestājies fiziskas personas maksātnespējas process GelvoraSergel informē KIB par šo maksātnespējas procesa faktu, tāpat GelvoraSergel katram saņēmējam, kuram personas dati ir izpausti, ziņo par jebkuru personas datu labojumu vai dzēšanu vai apstrādes ierobežošanu, kas veikta saskaņā ar VDAR 16.pantu, 17.panta 1.punktu un 18.pantu.

Konkrētajā gadījumā Datu subjekta personas datu apstrāde (nodošana KIB) notikusi tehniskas un cilvēciskas kļūdas rezultātā, proti, atbilstoši iepriekš minētajam, GelvoraSergel atlasa un apstrādā tikai aktīvās parādu lietas. Datu apstrādes sistēmā izveidotais algoritms ņem vērā lietas statusu (aktīva, slēgta, cesijas lieta, vai sūtāma uz ārējām datubāzēm (KIB), vai lietai nav izbeigšanas datuma u.c.). Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā GelvoraSergel pastāv prasījuma tiesības pret ķīlas devēju par 20[...].gada [...] Hipotēkas līguma Nr. [...]saistību izpildi un šobrīd lietā notiek tiesvedība, tad Datu subjekta lieta nav slēgta, kā rezultātā algoritmā izpildījās visi priekšnosacījumi kā aktīvai lietai un tā tika nodota KIB.

Pēc šīs tehniskās kļūdas identifikācijas, Datu subjekta lietas attiecīgajā sadaļā *Is Valid To Date* (datums līdz kuram lieta bija aktīva) tika izdarīta atzīme, ka lieta ir izbeigta 20[...].gada [...]. Šīs atzīmes mērķis bija novērst lietas atlasī un informācijas nodošanu KIB, jo algoritms pārbauda lietas izbeigšanas datumu, kas, savukārt, ir viens no priekšnosacījumiem lietas nodošanai KIB. Tāpat algoritmā tika iestrādāta atruna, kas algoritmam norāda uz to, ka šo lietu nav jāņem vērā, to nav

⁹ Datu subjekta [...]

¹⁰ KIB [...] e-pasta vēstule

¹¹ Datu subjekta [...]un [...] e-pasta vēstules

¹² DVI [...]

¹³ KIB [...]vēstule Nr. [...]

¹⁴ GelvoraSergel [...]

nepieciešams atlasīt un tā nav nododama KIB. Savukārt, atbildīgajam darbiniekam 2020.gada 26.maijā tika lūgts šo lietu uzraudzīt arī manuāli.

Atkārtoti Datu subjekta lieta tika nodota KIB 20[...].gada [...] cilvēciskas kļūdas dēļ. GelvoraSergel paskaidroja, ka informācija par parādnieka maksājuma saistībām tiek nodota ne tikai KIB, bet arī Latvijas Banku Reģistram. Atbildīgais darbinieks izmanto divus algoritmus, vienu, kas ir paredzēts datu atlasei Latvijas Bankas Kredītu reģistram un KIB, savukārt, otrs algoritms ir paredzēts tikai datu atlasei un nodošanai KIB. Pēc sākotnējās kļūdas identifikācijas, atbildīgais darbinieks bija veicis izmaiņas tikai vienā algoritmā, kas nodod datus abām datubāzēm vienlaicīgi, savukārt, algoritmā, kas nodod datus tikai KIB, izmaiņas netika veiktas, kas noveda pie atkārtotas Datu subjekta personas datu nodošanas KIB.

Šobrīd veiktās izmaiņas attiecīgajā laukā *Is Valid To Date* (datums līdz kuram lieta bija aktīva) un atruna ir ieviestas abos algoritmos un ir veiktas pārrunas ar atbildīgajiem darbiniekiem, lai analogisku lietu gadījumos abi algoritmi tiek atbilstoši aktualizēti. Papildus atbildīgais darbinieks veicis padziļinātu izpēti un konstatējis, ka šāda kļūda var būt attiecināma kopumā vēl uz trim lietām par kurām ir ticis ziņots KIB.

Attiecībā uz GelvoraSergel rīcību saistībā ar Datu subjekta iesniegumiem norādīts, ka, saņemot no KIB Datu subjekta 20[...].gada [...] iebildumus par parādsaistību esamību, GelvoraSergel jau tajā pašā dienā veikusi attiecīgus labojumus KIB datubāzē.

Savukārt, saņemot no KIB Datu subjekta 20[...].gada [...] elektronisko pastu, GelvoraSergel konstatējusi, ka tas nav parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, turklāt KIB vēstulē norādījis, ka no GelvoraSergel puses datubāzē nekādas papildus izmaiņas nav jāveic, jo parāds jau noziņots kā dzēsts caur maksātnespējas procesu.

Attiecībā uz 20[...].gada [...] līrakstu KIB datubāzē, GelvoraSergel norādīja, ka, pārbaudot atbildīgo darbinieku sniegto informāciju, tā nekonstatē, ka būtu saņēmusi no KIB informāciju par Datu subjekta 20[...].gada [...] e-pastā izteikto lūgumu. Tāpat GelvoraSergel nekonstatē, ka pēc 20[...].gada [...] būtu nodevusi kādu informāciju KIB par Datu subjektu un tā saistībām, kā rezultātā Datu subjektam 20[...].gada [...] KIB datubāzē uzrādās neprecīza informācija.

Vienlaikus GelvoraSergel informēja, ka papildus pēc savas iniciatīvas ir lūgusi dzēst personas datus 20[...].gada [...], uz ko 20[...].gada [...] saņēmusi informāciju no KIB, ka maksājuma pārkāpuma dati ir dzēsti, lai gan jau 20[...].gada [...] KIB norādījis, ka no GelvoraSergel puses datubāzē nekādas papildus izmaiņas nav jāveic.

[3] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka VDAR, FPDAL un citi normatīvie akti, savukārt, DVI kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka VDAR 55.-58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.

Datu subjekta vārds, uzvārds, informācija par parādsaistībām ir personas dati, bet šo datu nodošana KIB ir personas datu apstrāde VDAR 4.panta 2.punkta izpratnē.

Par personas datu apstrādes atbilstību VDAR ir atbildīgs pārzinis¹⁵. Konkrētajā gadījumā Datu subjekta personas datu pārzinis ir GelvoraSergel.

VDAR 5. un 6.pants nosaka personas datu apstrādes pamatprincipus. Saskaņā ar VDAR 5.pantu, pārzinim ir jāievēro 5.pantā 1.punktā noteiktie personas datu apstrādes pamatprincipi, saskaņā ar kuriem: 1) personas dati ir jāapstrādā likumīgā, godprātīgā un pārredzamā veidā; 2) personas datu vākšana veicama konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; 3) personas datiem ir jābūt adekvātiem, atbilstīgiem un jāietver tikai tas, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos; 4) personas datu glabāšana veidā, kas pieļauj

¹⁵ Saskaņā ar VDAR 4.panta 7.punktu pārzinis ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...].

datu subjektu identifikāciju, nevar būt ilgāka kā tas nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; 5) personas dati jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība¹⁶.

VDAR 6.panta 1.punkts nosaka, ka personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem tiesiskajiem pamatojumiem: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Līdz ar to, tikai pastāvot kādam no VDAR 6.panta 1.punktā norādītajiem tiesiskajiem pamatiem un ievērojot VDAR 5.pantā norādītos pamatprincipus, personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku. Turpretim, ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, pārziņa veiktā personas datu apstrāde nav atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām un to nedrīkst veikt.

Tas nozīmē, ka pirms personu datu apstrādes veikšanas pārzinim ir jāizvērtē, vai pastāv tiesisks un godprātīgs mērķis plānotajai personas datu apstrādei, vai šo mērķi ir iespējams sasniegt ar plānoto personas datu apstrādi un vai šo mērķi nav iespējams sasniegt, apstrādājot personas datus mazākā apjomā, citā veidā vai arī neapstrādājot tos vispār.

Tāpat pārzinim ir pienākums ieviest atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi pierādīt, ka personas datu apstrāde notiek saskaņā ar VDAR¹⁷. No šiem nosacījumiem izriet, ka likumdevējs ir noteicis mērķi, kas būtu sasniedzams, bet līdzekļus, kā to sasniegt, jāizvēlas pašam pārzinim, proti, pārziņa kompetencē ietilpst tas, kā tieši tiks nodrošināta personas datu apstrādes atbilstība VDAR prasībām.

[4] Izvērtējot GelvoraSergel un KIB sniegtos paskaidrojumus kopsakarā ar DVI rīcībā esošo informāciju, DVI secina, ka konkrētajā gadījumā GelvoraSergel nav nodrošinājusi atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, kā rezultātā vismaz trīs reizes tika pieļauta Datu subjekta personas datu nepamatota ieļaušana KIB datubāzē.

Lai gan no GelvoraSergel paskaidrojuma izriet, ka Datu subjekta personas datu apstrāde (nodošana KIB) notikusi tehniskas un cilvēciskas kļūdas dēļ, DVI nevar neņemt vērā apstākli, ka šāda “kļūda” ir notikusi vismaz trīs reizes.

Turklāt DVI ņem vērā, ka katru reizi, kad KIB (reaģējot uz saņemtajām Datu subjekta sūdzībām) koriģēja informāciju datubāzē no savas puses, KIB par to informēja arī GelvoraSergel. Līdz ar to, GelvoraSergel pamatojoties uz saņemto informāciju, bija iespēja pārskatīt datu apstrādes sistēmā esošo informāciju un veikt tajā nepieciešamās izmaiņas.

Par KIB datubāzē nodotās informācijas precizitāti atbild kredītinformācijas lietotājs (šajā gadījumā – GelvoraSergel). Šāds pienākums ir noteikts KBL 21.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā, kas nosaka, ka kredītinformācijas lietotājs ir atbildīgs par to, ka ir iekļāvis kredītinformācijas biroja datubāzē pilnīgas un pareizas ziņas, kas atbilst klienta līgumā noteiktajām saistībām un ir atbildīgs par to, ka kredītinformācijas biroja noteiktā kārtībā un atbilstoši likuma prasībām sniedz kredītinformācijas birojam aktuālo informāciju par tā datubāzē iekļautām ziņām.

Līdz ar to, tieši GelvoraSergel ir atbildīga par tādu tehnoloģisko un organizatorisko risinājumu ieviešanu, lai veicot KBL noteiktos kredītinformācijas lietotāja pienākumus un apstrādājot personas datus, spētu nodrošināt aktuālas un precīzas informācijas nodošanu KIB. Proti, GelvoraSergel kā pārzinis ir atbildīga gan par tās veikto personas datu apstrādi, gan ieviestajiem tehniskajiem un organizatoriskajiem risinājumiem, attiecīgi arī datu apstrādes sistēmā izvēlētajiem algoritmiem, to regulāru pārbaudi (testēšanu), informācijas aktualizēšanu, darbinieku regulāru apmācīšanu un nepieciešamo instrukciju izstrādi u.c.

¹⁶ VDAR 5.panta 1.punkta a) apakšpunkts (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”), b) apakšpunkts (“nolūka ierobežojumi”), c) apakšpunkts (“datu minimizēšana”), e) apakšpunkts (“glabāšanas ierobežojums”) un f) apakšpunkts (“integritāte un konfidencialitāte”).

¹⁷ Izriet no VDAR 24.panta 1.un 2.punkta

Ievērojot minēto, DVI konstatē, ka pārbaudes ietvaros iegūtās informācijas kopums ir pietiekošs, lai secinātu, ka pieļaujot vairākkārtēju Datu subjekta personas datu prettiesisku nodošanu KIB, GelvoraSergel nav nodrošinājusi atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus un tādējādi ir veikusi Datu subjekta personas datu apstrādi pretēji VDAR 5.panta 1.punkta “a” un “d” apakšpunktos noteiktajiem personas datu apstrādes principiem un bez VDAR 6.panta 1.punktā noteiktā tiesiskā pamata.

Vienlaikus no paskaidrojumā sniegtās informācijas DVI konstatē, ka GelvoraSergel rīcībā nav informācijas par to, ka pēc 20[...].gada [...] GelvoraSergel būtu nodevusi kādu informāciju KIB par Datu subjektu un tā saistībām. Taču tajā pašā laikā, DVI secina, ka GelvoraSergel 20[...].gada [...] saņēma Datu subjekta iesniegumu saistībā ar nepatiesu ziņu iekļaušanu KIB datubāzē, uz ko atbildot GelvoraSergel cita starpā norādīja¹⁸: “*Vēršam uzmanību, ka GelvoraSergel, konstatējot kļūdainu Jūsu datu nodošanu KIB datubāzē, nekavējoties vēršās pie KIB ar lūgumu labot Jūsu datus KIB datubāzē un šobrīd, tas ir, 20[...].gada [...], Jūsu dati par maksājumu pārkāpumiem, no kuru izpildes Jūs esat atbrīvota maksātnespējas procesa laikā atbilstoši Lēmumam, KIB datubāzē ir dzēsti*”, kas liecina par to, ka GelvoraSergel, iespējams, pie KIB vēršās, nevis pēc savas iniciatīvas, kā tas norādīts paskaidrojumā, bet saistībā ar kārtējo nepamatoto ierakstu KIB datubāzē, uz ko Datu subjekts norādījis savā 20[...].gada [...] iesniegumā.

[5] Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 66.panta 1.daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

VDAR 58.panta 2.punkta “b” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, “d” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

Izvērtējot šajā lēmumā konstatēto, DVI secina, ka tikai administratīvā akta izdošana sekmētu GelvoraSergel izpratni par tās rīcības neatbilstību VDAR prasībām. Proti, šis administratīvais akts tiek izdots ar mērķi aizsargāt datu subjektu tiesības uz savu personas datu aizsardzību, kas konkretizētas VDAR un citos normatīvajos aktos, kā arī, lai aicinātu GelvoraSergel turpmāk, veicot personas datu apstrādi, nodrošināt atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai nepieļautu līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

Ievērojot minēto, kā arī ņemot vērā konkrētā pārkāpuma būtību, smagumu, apstrādāto personas datu veidu, skarto datu subjektu skaitu, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b” un “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, **DVI nolemj:**

1) izteikt rājienu GelvoraSergel;

2) aicināt GelvoraSergel turpmākā darbībā, veicot personas datu apstrādi, nodrošināt šajā lēmumā minētās un citas VDAR noteiktās personas datu apstrādes prasības, izvērtēt dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, ņemot vērā datu apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, pārskatīt ieviestos tehniskos un organizatoriskos pasākumus, datu apstrādes sistēmās ieviestos algoritmus, noteikt to regulāru testēšanu un informācijas atjaunošanu, kā arī ieviest regulāru darbinieku apmācību un darba izpildes kontroli, lai aizsargātu personas datus un novērstu to iespējamu nelikumīgu apstrādi, tai

¹⁸ [...]

skaitā, nodošanu KIB, kā arī novērst citas neatbilstības, ja tādas tiek konstatētas, lai turpmāk nodrošinātu tiesisku un likumīgu personas datu apstrādi un aizsardzību.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2021.gada 26.marta lēmumu Nr.25 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc Aģentūras juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktora p.i.

L.Dilba

[..]